

මහසෞභෝග් සමයම: උපත් කථා සාහිත්‍යය සහ සමාජය

සෞන්දර්ය කලා විශ්වවිද්‍යාලයේ
පශ්චාද් උපාධි අධ්‍යයන කේන්ද්‍රය
මගින් පවත්වනු ලබන
ප්‍රාසංගික කලාපති උපාධිය
සඳහා ඉදිරිපත් කෙරෙන නිවන්ධය

ලේඛ්‍යාරූපි අංකය

DD/MP/DA/08/037

නර්තන හා නාට්‍ය කලා පීඨය
සෞන්දර්ය කලා විශ්වවිද්‍යාලය
අැල්බට් වන්දවංකය - කොළඹ 07.

2013 ජනවාරි

හැඳින්වීම

ශ්‍රී ලාංකේය ගැමි බෞද්ධයන්ගේ ආගමික සාමාජික හා සංස්කෘතික ආදී විවිධ අංගයන් කෙරෙහි සාහිත්‍ය විෂය ධාරාව බද්ධව පවතී. එය සිංහල භාෂාව මත මැනවින් හඳුනා ගැනීමට හැකි වන්නේ බුදු සමයේ ආලෝකයත් සමගිනි. මහින්දගමනයෙන් පසු සිංහල ජාතියේ භාරකාරීත්වය හිමිවූයේ මිහිදු හිමියන්ගෙන් පෝෂණය ලද හික්ෂු පරපුරට ය. එද සිට වර්තමානය දක්වා සිංහල සාහිත්‍යයෙහි ප්‍රබල දායකත්වයක් හික්ෂුන් වහන්සේලාගේ මුල් වීමෙන් ගොඩ නැගී ඇත.

සිංහල ගැමි ශාන්තිකර්ම සහ ඒ හා බැඳී යාග සාහිත්‍යය එකිනෙක බැඳී පවතින්නකි. ඉන් බොහොමයක් කෝට්ටේ යුගයේ ආරම්භ වී ඇති බව සඳහන්¹ වන අතර මනුෂ්‍යත්වය ඉක්මවා දේවත්වයෙන් හෝ යක්ෂ භාවයෙන් හෝ පූජ්‍යත්වයට පත් පිරිස් මුල්කොට යාග සාහිත්‍යාංග රැසක් අපට හමුවේ.² විජයාවතරණයට පෙර පටන් යක්ෂ, දේව, නාග, ගෝත්‍රිකයෝ මෙරට ජීවත් වූ බව ඓතිහාසික ග්‍රන්ථවල සඳහන් වෙයි. ඒ අතර බුදුන් වහන්සේ බුද්ධත්වයෙන් නම්වන මස දුරුතු පුර පසළොස්වක පොහෝදින ගෞතම බුදුන් වහන්සේ ලක් දිවට පැමිණි බවත්, එකල මහානාග වන උයන යක්ෂයන්ගේ යුද්ධ භූමියක් වූ බවත් ඉතා ප්‍රසිද්ධ පුවතකි. එහි පැමිණි බුදුන් වහන්සේ මහියංගන ධූප ආකාසෙහි වැඩ සිට යක්ෂයන් දමනය කළ බව සඳහන් වේ.³ එමෙන්ම පණ්ඩුකාභය කුමරු මාමාවරුන් නසා අනුරාධපුර රාජ්‍ය පිහිටුවීම උදෙසා කළ සටන්වල දී චේතිය, වළවාමුඛී යන යකින්තියන් ද චිත්තරාජ හා කාලවේල යන යකුන් පණ්ඩුකාභය කුමරුගේ සටනට එක් වූ බවත්, අනතුරුව කාලවේල යක්ෂයාට දෙවොලක් තනා දුන් බවත්, චිත්තරාජ පණ්ඩුකාභය සමග සම අසුන් ගෙන දෙවි මිනිස් නැටුම් කරවමින් රති ක්‍රීඩා නැරඹූ බවත් සඳහන් වේ.⁴ වාල්මිකී රාමායනයේ ලංකාවේ යක්ෂයන් වූ බවට මුල්ම සටහන සඳහන් වන බවත්, ලංකාවේ අරිට්ඨ නම් වූ රිටිගල ද යක්ෂයන් වාසය කළ අයුරුත් මහභාරතයේ “සූර්ය සිද්ධාන්තයේ” ලංකාව “රාක්ෂාලය” නමින් හඳුන්වා ඇති බවත් සඳහන් කෙරේ.⁵

විවිධ කාල වකවානුවල දී යක්ෂයන් අප රටේ රාජ්‍ය පරිපාලනයට සම්බන්ධ වී ඇති අයුරු වංස කථා මගින් හමු වේ. දුටුගැමුණු රාජ්‍ය කාලයේ දී යෝධයන් සමග විශාල පිරිසක් විජිතපුර

1. දිසානායක, මුදියන්සේ, කොහොඹා යක් කංකාරිය සහ සමාජය, ඇස්. ගොඩගේ සහ සහෝදරයෝ, එඩිනේ එන්ටර්ප්‍රයිසස්, දෙවන මුද්‍රණය, පන්නිපිටිය, 1995, (කෙටි කිරීම කො. ය. ක.) 20 පිටුව.
2. සිංහල සාහිත්‍ය වංශය, පුඤ්චිබණ්ඩාර සන්තස්ගල (සංස්) ලේක් හවුස් මුද්‍රණාලය, දෙවන මුද්‍රණය, කොළඹ, 1963. (කෙටි කිරීම සී. සා. ව.) ප්‍රස්තාවනාව, v පිටුව.
3. මහාවංශය, බෞද්ධ සංස්කෘතික මධ්‍යස්ථානය, (සංස්), අජිත් ප්‍රින්ටර්ස්, පස්වන මුද්‍රණය, නුගේගොඩ, 2008 (කෙටි කිරීම ම. ව.) 02 පිටුව.
4. ම. ව., 2008, 45 - 46 පිටුව.
5. ජයවර්ධන, එස්.කේ., පැරණි ලංකාවේ ආගම් හා පුද පූජා, සීමාසහිත ඇම්.ඩී. ගුණසේන සහ සමාගම, කොළඹ, 1985. (කෙටි කිරීම පැ. ආ. පු.) 88 පිටුව.

සටනට සහභාගී වූ බවත් දුටුගැමුණු රජුගේ යෝධයින් අතර වූ එක් යෝධයෙකු වන ගෝඨයිම්බර හා ජයසේන නම් යක්ෂයෙකු අතර එකල වූ සටනක් පිළිබඳ බෞද්ධ සාහිත්‍ය කෘති ලෙස සැලකෙන රසවාහිනිය සද්ධර්මාලංකාරය¹ යන ග්‍රන්ථවල සඳහන්ව තිබේ.²

ගම්පල සිවුවන බුවනෙකබා රජු දකුණු ඉන්දීය බමුණන් ගෙන්වා සිංහල ස්ත්‍රීන්ට සරණපාවා පදිංචි කරවීම තුළ සොළීහු මෙරට ව්‍යාප්ත විය. මෙසේ පැමිණි සොළී බමුණන් හා මල්ලවයෝ ඔවුන්ගේ දෙවිවරුන් හා යකුන් මෙරටට ගෙනවුත් දෙවියන් ඇදහීමට පටන් ගති. දෙවියන්ට තේවාච සඳහා 'කළු කපු ගොල්ල' නම් පිරිසක් ද යකුන් හට පිදේනි තැබීම සඳහා යක්දෙස්සන් ද මෙරට ව්‍යාප්ත වීමත් සමඟ මෙරට විශාල සමාජ විපර්යාසයක් වූ බව සඳහන් වේ.³ මේ අයුරින් වූ යක්ෂ ඇදහීම් විවිධ යුගවල දී වරින් වර මතුවෙමින් වර්තමානය දක්වාම පැවතෙන බව පැහැදිලි ය. මේ අයුරින් විවිධ ඇදහීම් ඇති වී පැවතෙමින් ඇති අයුරු අපට හමුවන විවිධ ග්‍රන්ථවල සඳහන් වේ. පත්තිනි දේවිය ඇතුළු විවිධ දේව සංකල්ප මුල්කොට ගත් තොරතුරු මෙන්ම මෙරට ඉදිකළ දේවාල පද්ධතිය සම්බන්ධ තොරතුරු සඳහන් පොතපත ද පසුකාලීනව මුද්‍රණද්වාරයෙන් එළි දැක්විණි. අනතුරුව මහනුවර යුගයේ විසූ ගණන්නාන්සේලා හා යක් දෙස්සන් විසින් රචිත යැයි සලකනු ලබන යාග කවි රැසක් බිහි විය. වත්මන් ශාන්තිකර්ම පැවැත්වීමේ දී ඒවා භාවිත කරන අයුරු දැකගත හැකි ය.⁴ ඒ අනුව විවිධ යුගවල දී ශාන්තිකර්ම පිළිබඳ රචනා කරන ලද විවිධ කියමන් රාශියකි. ඒවායෙහි සැරසිලි, පැවැත්වීමේ ක්‍රම ආදී පුද පූජා දෙළ බිලි සඳහා ගන්නා ද්‍රව්‍ය ඇදුරන්ගේ ඇඳුම් පැළඳුම් සකස් කළ යුතු අයුරු පිළිබඳ විස්තර ඇතුළත් සාහිත්‍යයන් පාරම්පරික පුස්තකොළ පිටපත් හා අත්පිටපත් ආශ්‍රිතව වනපොත් කිරීමෙන් පවතී.

වෛදික යුගයේ පටන් මිනිසාගේ පැවැත්ම උදෙසා විවිධ වත් පිළිවෙත් සහිතව පැවත ආ අතර ඓතිහාසික පසුබිම පිළිබඳ යම්බඳු තොරතුරු ඇතුළත් වී ඇත. බටහිර ජාතින් අතර ගොඩනැගුණු විද්‍යා පුනර්ජීවනයත් සමඟ පශ්චාද් කාලීනව බිහි වූ විවිධ චින්තනයේ හේතුවෙන් ස්වාභාවික වස්තු දේවත්වයෙන් ලා සැලකීම හා යම් යම් ඇදහිලි විශ්වාස ප්‍රාථමික ගණයේ ලා සලකා නිශ්ප්‍රභා වන්නට විය.

මෙහි ප්‍රතිඵලයක් වන්නේ විවිධ ක්ෂේත්‍ර ඔස්සේ පර්යේෂණ ක්‍රියාවලීන්ට නතුව අධ්‍යයන කිරීමට පටන් ගැනීමයි. ඒ අනුව පර්යේෂණ ග්‍රන්ථ හා ලිපි ලේඛන රැසක් මුද්‍රණයෙන් එළි දැක්විණි. නව චින්තනය ඔස්සේ දෙස් විදෙස් විද්වතුන් විසින් විවිධ වත් පිළිවෙත් හා ශාන්තිකර්ම පිළිබඳ ඉදිරිපත් කරන ලද එවැනි පර්යේෂණ රාශියකි. විවිධ විද්වතුන් විසින් ශාන්තිකර්ම පිළිබඳ දක්වා ඇති තොරතුරු විශ්ලේෂණයේ දී පැහැදිලි වන්නේ ශාන්තිකර්ම පැවැත්වීම

1. සද්ධර්මාලංකාරය, කළුතර සාරානන්ද ස්ථවිර (සංස්), රත්නාකර පොත් වෙළඳ ශාලාව, සීමාසහිත රත්නාකර යන්ත්‍රාලය, 1953, කොළඹ (කෙටි කිරීම : ස. ධ. ලං.) 496 - 505 පිටු.
 2. මෙම පුවත අප ප්‍රස්තුතයෙහි ලා සඳහන් කෙරෙන ප්‍රධාන යක්ෂයා සම්බන්ධයෙන් මතු පරිච්ඡේදවල සඳහන් කෙරේ.
 3. වාචිස්වර හිමි, කොටගම, සරණංකර සංඝරාජ සමය, සිද්ධි ඕෆ්සෙට් ප්‍රින්ටර්ස් ඇන්ඩ් පබ්ලිෂර්ස්, විසිදුණු ප්‍රකාශකයෝ, තෙවන මුද්‍රණය, බොරැස්ගමුව, 2003, (කෙටි කිරීම ස. සං. ස.) 31 පිටුව.
 4. බෙන්තරගේ, ලයනල්, පහතරට ශාන්තිකර්මවල වාස්තු විද්‍යාත්මක ලක්ෂණ, කර්තෘ ප්‍රකාශනය, එස්. ඇන්ඩ් එස්. ප්‍රින්ටර්ස්, ප්‍රථම මුද්‍රණය, 2005 (කෙටි කිරීම ප. වා. ලං.) 3 පිටුව.

සම්බන්ධ සාහිත්‍ය ඉතා වැදගත් සියුම් සම්බන්ධයක් ඇති ක්ෂේත්‍රයක් බවත් මේ සඳහා ගැමි සිතූම් පැතුම් හා ගැමි සහජීවනය ද ඉතා සමීපව පවතින බවකි.

සාර්ථක ජීවන රටාවක් ගත කිරීම උදෙසාත්, ශාරීරික, මානසික සතුට ළඟා කර ගැනීම සඳහාත් යහපත් ජීවන පරිසරයක මෙන්ම නිරෝගී බව ද වැදගත් වේ. විශේෂයෙන් යකුන් උදෙසා පැවැත්වෙන ශාන්තිකර්මවල දී යක්ෂයන්ගේ ප්‍රධානියා ලෙස සැලකෙන වෙසමුනිගෙන් වරම් ගත යුතු බව ද සඳහන් වේ. පර්වත ගිරි ශිඛර ආදීන්ට අරක්ගත් විවිධ දෙව්වරු (නිස් තුන් කෝටියක්) මෙන්ම යක්ෂ කොට්ටාස පිළිබඳ ගොඩනැගුණු ඇදහිලි හා විශ්වාස ද ශාන්තිකර්ම ආශ්‍රිත උපත් කථාවලට පාදකව තිබෙන අවස්ථා දක්නට හැකි ය.

ඒ අතර ශාන්තිකර්මය පැවැත්වීම සඳහා නිර්මාණය කෙරෙන රඟමඩුලු සැරසිලි, පූජාවස්තු හා රංග භාණ්ඩ, කළ යුතු හා නොකළ යුතු පිළිවෙත් ආදී ගැමි වාරිතූ වාරිතූ රැසක් යාග සාහිත්‍යයේ අන්තර්ගත වේ. ඒවා රෝගියා සුවපත් කර ගැනීම උදෙසා මූලික වන අතර යාගයට අදාළ යාග ගී හා කවි හෙවත් ශාන්තිකර්ම සාහිත්‍යය නමින් වහරති. මහසොහොන් සමයම නම් වූ ශාන්තිකර්මය විවිධ හේතූන් මත එනම් ප්‍රාදේශීයව විවිධ ගුරුකුල අතර පැවැත්වීමේ දී ඔවුනොවුන්ට රිසි අයුරින් සරලව ශාන්තිකර්මයට අදාළ නිර්මාණ කරනු ලබති. එහිදී සැරසිලිවල රංගන හා පැවැත්වීමේ පිළිවෙළ අනුව ද ඒකාග්‍රතාව දැකිය නොහැකි ය.

ගාල්ල, මාතර හා හම්බන්තොට දිස්ත්‍රික්කවල ජනප්‍රිය තොවිලයක් වූ මහසොහොන් සමයමේ වත් පිළිවෙත් රටාවේ මෙන්ම යාගයේ අන්තර්ගත සාහිත්‍යය පිළිබඳව ද වෙනස්කම් දැකිය හැකි ය. මිනිසාගේ පැවැත්මට අවශ්‍ය කෙරෙන නිදුක් නිරෝගී භාවය හා අනෙකුත් ක්‍රියාවලීන් සපුරා ගැනීම සඳහා මාතර දිස්ත්‍රික්කයේ වැසියන් අතර පවත්නා මහසොහොන් සමයම පිළිබඳවත්, එහි අන්තර්ගත යාග සාහිත්‍යයෙන් හෙළිවෙන වත්පිළිවෙත් හා උපත් කථා පිළිබඳවත් විමර්ශනය කිරීම මෙම අධ්‍යයනයෙහි ලා අපේක්ෂිත ය.